

Maaseudun energiayhteisöt, rahoitus Suomen CAP-suunnitelmassa 2023-2027

Marianne Selkäinaho

Maa- ja metsätalousministeriö

28.11.2022

CAP/Maaseuturahaston mahdollisuudet maaseudun energiayhteisöille ja paikallisten energiaratkaisujen toteuttamiseksi

- **Kehittämishankkeet / Utvecklingsprojekter:**
  - Yleishyödylliset ilmastoinvestoinnit / Allmännyttiga investeringar för att stävja klimatförändringen och anpassa sig till den
  - Älykkäät kylät yhteistyöhanke / smarta byar samarbetsprojekt
  - Yhteistyötoimet ilmastomuutoksen hillitsemiseen ja ilmastomuutokseen sopeutumiseen (ilmastoyhteistyö) / Projektet för klimatsamarbete
- **Yritysrahoitus / Företagsfinansiering för energi-investeringar**
  - Uusiutuvan energian ja biopolttoaineiden investoinnit
- **Maatilojen energiainvestoinnit/Energi-investeringar på gårdsbruksenheten**
- **Ravinteiden kierrätyksen kokeiluohjelma / Försöksprogrammet för återvinning av näringsämnen 2020 - 2022**

Maaseudun kehittämishankerahoituksen toimenpiteet

- Koulutus
- Tiedonvälitys
- Yleishyödylliset ympäristöinvestoinnit ja investoinnit maaseudun toimintaympäristön kehittämiseksi
  - yleishyödylliset investoinnit ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen
  - yleishyödylliset investoinnit luonnonvarojen kestäväan hoitoon
  - yleishyödylliset investoinnit luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi
  - maaseudun toimintaympäristön kehittämisen investoinnit (ml. Vesihuolto)
- Laajakaistainvestoinnit
- Yhteistyötoimet:
  - EIP-hankkeet
  - Yhteistyötoimet maatilojen kilpailukyvyn kehittämiseen ja tilojen nykyaikaistamiseen
  - Yhteistyötoimet laatu järjestelmien ja tuottajaorganisaatioiden edistämiseksi
  - Yhteistyötoimet ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen
  - Yhteistyötoimet luonnonvarojen kestäväan hoitoon
  - Yhteistyötoimenpiteet nuorten viljelijöiden ja yritystoiminnan edistämiseksi
  - Yhteistyötoimet sosioekonomisen rakenteen kehittämiseksi
  - Yhteistyö: Älykkäät kylät
- Leader: pienhankkeet

**Yleishyödylliset
investoinnit**

**Allmannyttiga
investeringar**

Ympäristö- ja maaseudun toimintaympäristön yhteisölliset investoinnit

- ***yleishyödylliset investoinnit ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen*** (edistetään ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja ilmastonmuutokseen sopeutumista sekä kestäväää energiaa) Tukitaso maks. 80 %
- ***yleishyödylliset investoinnit luonnonvarojen kestävään hoitoon*** (edistetään kestäväää kehitystä ja luonnonvarojen, kuten veden, maaperän ja ilman, tehokasta hoitoa) Tukitaso maks. 80 %
- ***yleishyödylliset investoinnit luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi*** (edistetään luonnon monimuotoisuuden suojelemista ja ekosysteemipalveluja sekä säilytetään elinympäristöjä ja maisemia) Tukitaso maks. 80 %
- ***investoinnit maaseudun sosioekonomisen rakenteen kehittämiseksi / maaseudun toimintaympäristön kehittämiseksi*** (edistetään työllisyyttä, kasvua, sukupuolten välistä tasa-arvoa, sosiaalista osallisuutta maaseutualueilla, sisältää biotalouden ja kestävän metsätalouden) Tukitaso maks. 65 % ja erillisen listan mukaisissa investoinneissa maks. 100 %

Yleishyödylliset / yhteisöinvestoinnit ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja siihen sopeutumiseen (yhteisöjen ilmastoinvestoinnit)

- Toimenpiteessä toteutetaan ei-tuotannollisia, yleishyödyllisiä investointihankkeita, joilla luodaan ja parannetaan energia- ja resurssitehokkuutta sekä turvallisuutta ja **uusiutuvia energialähteitä ja niiden käyttöä lisääviä investointeja** sekä **energiatehokkuutta ja energian säästöä** lisääviä investointeja kylissä, kunnissa ja muissa yhteisöllisissä tiloissa ja paikoissa
- Esim. ilmalämpöpumppuja, aurinkopaneeleja..
- Toimenpiteessä voidaan edistää **ilmastoratkaisuihin liittyvien uusien innovaatioiden tarvitsemien koneiden ja laitteiden yhteiskäyttöä, hankkia laitteita yhteiseen käyttöön sekä tukea jakamis- ja kiertotaloutta edistäviä investointeja.**
- Tuensaajana yksityisoikeudelliset ja julkisoikeudelliset yhteisöt
- Tukea maks. 80 % tukikelpoisista kustannuksista

Allmännyttiga investeringar för att stävja klimatförändringen och anpassa sig till den

- Målet: stävjande av klimatförändringen, anpassning till den och hållbar energi främjas
- Åtgärden går ut på att genomföra icke-produktiva allmännyttiga investeringsprojekt som syftar till att skapa och **förbättra energi- och resurseffektiviteten, investeringar som ökar säkerheten och användningen av förnybara energikällor och deras användning samt investeringar som ökar energieffektiviteten och energisparandet** i byar, kommuner och andra gemenskapslokaler och på andra platser.
- t. Ex. luftvärmepumpar, solpaneler.
- Stödmottagare kan vara privaträttsliga och offentligrättsliga **sammanslutningar**
- Stödnivå maks. **80%** av de stödberättigande kostnaderna

Maininta toimenpiteessä...

- Toimenpiteellä voidaan edistää EU:n **Energy Communities** – aloitetta ja Clean energy for all Europeans -kokonaisuutta.
- Genom åtgärden kan EU:s initiativ **Energy Communities** och Clean Energy for all Europeans främjas.

Yhteistyöhankkeet:

Yhteistyöhankkeiden kokonaisuus

- EIP-hankkeet
- Yhteistyötoimet maatilojen **kilpailukyvyn kehittämiseen** ja **tilojen nykyaikaistamiseen** (parannetaan markkinasuuntautuneisuutta ja kilpailukykyä, mukaan lukien kiinnittämällä enemmän huomiota tutkimukseen, **teknologiaan ja digitalisointiin**)
- Yhteistyötoimet **laatujärjestelmien ja tuottajaorganisaatioiden edistämiseksi** (parannetaan viljelijöiden asemaa arvoketjussa)
- Yhteistyötoimet **ilmastonmuutoksen** hillitsemiseen ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen (edistetään ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja ilmastonmuutokseen sopeutumista sekä kestäväää energiaa)
- Yhteistyötoimet luonnonvarojen kestävään hoitoon (edistetään kestäväää kehitystä ja luonnonvarojen, kuten **veden, maaperän ja ilman, tehokasta hoitoa**)
- Yhteistyötoimenpiteet nuorten viljelijöiden ja yritystoiminnan edistämiseksi (**houkutellaan alalle nuoria viljelijöitä ja helpotetaan yritystoiminnan kehittämistä maaseutualueilla**)
- Yhteistyötoimet **maaseudun sosioekonomisen rakenteen kehittämiseksi** (edistetään työllisyyttä, kasvua, sukupuolten välistä tasa-arvoa, sosiaalista osallisuutta maaseutualueilla, sisältää biotalouden ja kestävään metsätalouden)
- Yhteistyö: **Älykäs kylä**

Yhteistyöhankkeet

- Tukea voi myöntää sellaisen **yhteistyön edistämiseen, johon osallistuu vähintään kaksi toimijaa**
- **Tuensaaja:** Tuen saaja voi olla julkisoikeudellinen tai yksityisoikeudellinen yhteisö
- Tuen osuus vaihtelee: 60, 80 ja 100 %
  - yritysryhmähankkeissa ja viljelijäryhmähankkeissa 75 %
- Tuen muodostuessa valtiontueksi, perustana yleinen ryhmäpoikkeusasetus, **GBER**
- Yritysryhmähankkeet: **de minimis**

Samarbertprojekter

- Stöd kan beviljas för främjande av sådant samarbete i vilket **minst två aktörer deltar.**
- Stödmottagare: stödmottagaren kan vara ett offentlighetsrättsligt eller privaträttsligt **samfund**
  - Stödnivå: 60, 80 eller 100 % (GBER utgör grunden för statligt stöd)
  - I Företagsgruppens utvecklingsprojekt, stöd 75 % (de minimis)

Älykkäät kylät yhteistyöhanke (energiayhteisönä?)

- Uudistumista, uusia ratkaisuja, rohkeita kokeiluja, uusia kumppanuuksia
- Hakijana/toteuttajana: kyläyhdistys tai muu kylän toimija, yhdistys, osuuskunta, kunta
- Kumppanuus, **vähintään 2 toimijaa yhdessä toteuttamassa hanketta**, kahden tai useamman kylän/yhteisön yhteinen konkreettinen suunnitelma ja sen toteuttaminen = **innovaatiohanke**, jossa väh. 2 toimijaa etsivät yhdessä ratkaisua haasteeseen. Asiantuntija-apua ja konkreettista tekemistä. Kaksi tai useampi kylä yhdessä tai kylä ja oppilaitos tai muu asiantuntija yhdessä tms.
- Tukea voidaan myöntää maks. 100 %
- Useamman vuoden hankkeita, suunnitelmallista toimintaa ja konkreettisia toimia, investoinnit erikseen
- Verkostoitumista niin alueilla, kansallisella tasolla ja EU:ssa

Smarta Byar samarbetsprojekt

- Förnyelse, nya lösningar, djärva försök, nya partnerskap
- Sökande/genomförare: en byförening eller annan aktör i byn, förening, andelslag, kommun
- Partnerskap, **minst 2 aktörer som tillsammans genomför projektet**, två eller flera byars/sammanslutningars gemensamma konkreta plan och genomförandet av den = innovationsprojekt, där minst 2 aktörer söker tillsammans **en lösning på utmaningen**. Experthjälp och konkret utförande. Två eller flera byar tillsammans eller en by och en läroanstalt eller annan expert tillsammans eller dylikt.
- Stöd maks. 100%
- **Flera års projekt**, planmässig verksamhet och konkreta åtgärder, investeringar separat
- **Bildande av nätverk** såväl i regionerna, på nationell nivå som inom EU

Älykkäät kylät kestävän kehityksen edistäjinä

- **Taloudelliset** – innovaatiot: toimenpiteet **nousevien arvoketjujen ja paikallisten taloudellisten klusterien** (sekä maatalouden että muun kuin maatalouden) tukemiseksi (yritystoiminnan kehittäminen), jotka perustuvat paikallisiin hyödykkeisiin ja (potentiaalsiin) suhteellisen edun alueisiin (biotalous, älykkäät turistikohdet jne.). Älykkäät liikenne- ja logistiikkaratkaisut, **älykkäät paikalliset palvelut ja palveluketjut** sekä **älykkäät ruokaketjut, digitalisointi** ja yritysten yhteistyö. Ja liitettävyyys (**laajakaista**) ja erilaiset mallit yrityksille (esimerkiksi sosiaalinen yrittäjyys)
- **Sosiaaliset - innovaatiot kestävien ja laadukkaiden sosiaalisten ja kulttuuripalvelujen** varmistamiseksi. Sijoitukset tulevaisuuden taitoihin. Kaupunkien ja maaseudun yhteydet. **Kestävä hyvinvointi**: vältetään segregatio ja eriarvoisuus ihmisten välillä, parannetaan maahanmuuttajien ja muiden uusien tulijoiden kotouttamista, yhteisöä, elinoloja, kulttuuria, turvallisuutta. Tietämys, tieto - myös hiljainen tieto - kylistä toiminnassa. Monipaikkaisuus ja etätönn tekemisen mahdollisuudet.
- **Ympäristö** - innovaatiot **resurssitehokkuuden** parantamiseksi, **paikallisten energiayhteisöjen** luomiseksi, **hiilijalanjäljen vähentämiseksi**, biologisen monimuotoisuuden lisäämiseksi sekä ympäristövarojen suojelemiseksi. Kunnan viranomaiset, yrityssektorin edustajat, paikalliset asukkaat, tutkimuslaitokset ja asiantuntijat työskentelevät yhdessä kehittääkseen ja räätälöidäkseen uusia kustannustehokkaita ratkaisuja päästöjen vähentämiseksi, etenkin kuljetuksen, asumisen ja ruuan yhteydessä. Vähähiiliset kylät: kiertotalous, kestävä ruoantuotanto ja paikallinen ruoka

Möjliga skalor för smarta byar:

- **Ekonomisk** - innovationer och åtgärder för att **stöda** stigande värdekedjor och **lokal ekonomi**, kluster (både jordbruks- och icke-jordbruksprodukter), att stöda **företags utveckling**), som är baserar sig på lokala råvaror och (potentiella) områden med jämförande fördelar (bioekonomi, smarta turistmål etc.). **Intelligenta transport- och logistiklösningar**, **smarta lokala service** och servicekedjor, smarta **närmatsystem**, digitalisering och samarbete mellan företag. **Bredband** nätverk! Olika modeller för företag (som socialt entreprenörskap), möjligheter till platsoberoende arbete.
- **Social** - innovation för att säkerställa **hållbara och hög kvalitativa sociala och kulturella service**. Investera i färdigheter att verka aktivt. Förbindelsen mellan staden och landsbygden. **Hållbart välstånd**: undvika segregering och ojämlikhet mellan människor, förbättra integrationen av invandrare och andra nykomlingar, samhälle, levnadsförhållanden, kultur, **trygghet**. Kunskap - också tyst kunskap - om byar i aktion.
- **Miljö** - innovationer för att **förbättra resurseffektiviteten**, planering av lokala energisamhällen, minska kol-”footprint”, öka den biologiska mångfalden och skydda miljöresurserna. Samarbete mellan kommuner, näringsliv, lokala invånare, forskningsinstitut och experter. Målet är att utveckla nya, kostnadseffektiva lösningar för att minska utsläppen, särskilt inom transport, bostäder och livsmedel. **Byar med låg kolhalt / kolneutrala byar: cirkulär ekonomi, hållbar matproduktion och lokal mat.**

Ilmasto ja ympäristöteeman yhteistyöhankkeet:

Yhteistyötoimet ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen (ilmastoyhteistyö)

- Yhteistyötä edistävillä hankkeilla tavoitellaan käytännön **uudistuksia ja ratkaisuja, uusia tuotteita ja menetelmiä ja teknologista uudistumista** yhdessä yrittäjien, tuottajien, metsänomistajien ja yhteisöjen kanssa.
- Esim. lisätään ilmastonmuutokseen liittyvää asiantuntemusta, riskien ja sopeutumistarpeiden ja keinojen tunnistamista, kansainvälistä ja yli sektorirajojen tapahtuvaa yhteistyötä. Toimenpiteessä edistetään vähähiilisyyttä.
- Vähähiilisyyttä toteuttaa **resurssitehokkuus**, jonka osa-alueita ovat mm. **energiatehokkuus**, kestävästi tuotetut uusiutuvat energiamuodot, **materiaalitehokkuus**, mukaan lukien ruokahävikin ehkäiseminen ja vähentäminen, sekä viisas liikkuminen ja kestävä kulutus.

Projektet för klimatsamarbete

- Samarbetsåtgärder för att stävja klimatförändringen och anpassa sig till den (klimatsamarbete)
- Genom de projekt som främjar samarbetet eftersträvas **praktiska reformer och lösningar, nya produkter och metoder** samt teknisk förnyelse tillsammans med företagare, producenter, skogsägare och sammanslutningar.
- Till exempel ska sakkunskapen om klimatförändringen ökas, riskerna och anpassningsbehoven och metoderna identifieras, det internationella samarbetet och samarbetet över sektorsgränserna ökas. Åtgärden främjar koldioxidsnålhet.

Ilmasto- ja ympäristötoimenpiteiden linkitystä

Yhteistyöhankkeet	investoinnit
Yhteistyötoimet ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen	yleishyödylliset investoinnit ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen
Yhteistyötoimet luonnonvarojen kestävään hoitoon	yleishyödylliset investoinnit luonnonvarojen kestävään hoitoon yleishyödylliset investoinnit luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi
Koulutus, tiedonvälitys, älykkäät kylät, pienhankkeet, vesihuoltoinvestoinnit, sosioekonomian / toimintaympäristön yhteistyö- ja investointihankkeet	
Alueellisten ja paikallisten ympäristöhankkeiden yhteentoimivuus koordinointi, kokonaisuus	

Yritysrahoitus: Uusiutuvan energian ja biopolttoaineiden investoinnit

Uusiutuvan energian ja biopolttoaineiden investoinnit

Toimenpide	Uusiutuvan energian ja biopolttoaineiden investoinnit
Tuensaaja	Mikro- ja pienyritys sekä monialainen maatila
Tukimuoto	Avustus
Tuen sisältö	- Uudet kokonaisteholtaan enintään 2 MW pienet laitokset sekä olemassa olevat toimivat laitokset, joissa investoinnin seurauksena kapasiteetti lisääntyy - Liiketoimintasuunnitelma, kehittämissuunnitelma ja hankesuunnitelma - Aineelliset investoinnit (rakentaminen ja uusi tai käytetty teknologia) - Aineettomat investoinnit
Reunaehdot	Investoinnin hyväksyttävät kustannukset vähintään 10 000 euroa. Investoinnin hyväksyttävien kustannusten enimmäismäärä enintään 2 milj. euroa. Investointi voi olla kustannuksiltaan myös suurempi, mutta kustannuksia otetaan huomioon vain enimmäismäärään asti.
Tukitaso	Olemassa olevat laitokset 20 %, uudet laitokset 30 % ja biokaasulaitokset 50 %.
Rahoitus	15 milj. € + kansallista lisärahoitusta
Erityistavoite	ET4: Edistetään ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja ilmastonmuutokseen sopeutumista muun muassa vähentämällä kasvihuonekaasupäästöjä ja parantamalla hiilen sitomista sekä edistetään kestäväää energiaa = <i>Edistetään ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja ilmastonmuutokseen sopeutumista sekä kestäväää energiaa</i>
Valtiontukiperusta	Yleinen ryhmäpoikkeusasetus (GBER) ja vähämerkityksinen tuki (de minimis).
Yhdistettävyyys	Yhdistettävyyys muuhun yritysrahoitukseen: Investoinnin toteutettavuustutkimus voi edeltää investointia. Kehittämistoimia voi toteuttaa erikseen. Investoinnin toteutettavuustutkimuksia ja kehittämistä ei tueta tästä toimenpiteestä.
Muuta	Uusiutuvan energian investointien toteutettavuustutkimuksia tuetaan Mikro- ja pienyritysten sekä monialaisten maatilojen investoinnit –toimenpiteestä. Kehittämistä tuetaan Yritysten kehitys – Maaseutuyritysten kehittäminen –toimenpiteestä.

Företagsfinansiering för energi-investeringar på landsbygden

- Stödmottagare: Mikroföretag och småföretag samt flerbranschgårdar
- Stödnivå: Befintliga anläggningar 20%, nya anläggningar 30% och biogasanläggningar 50%.
- Godtagbara kostnader för en investering minst 10 000 euro. Och högst 2 miljoner euro.
- Kostnaderna för en investering kan också vara högre, men kostnaderna beaktas endast upp till maximibeloppet.

Maatilojen investointirahoitus:

Maatilojen energiainvestoinnit

- Investointeja **uusiutuvan energian (ja biopolttoaineiden) tuotantoon, kun energia käytetään maatalouden tuotantotoiminnassa** ja suunniteltu hanke täyttää EU:n uusiutuvan energian kestävyyskriteerien vaatimukset.
- Biokaasun käyttöä edistäviä investointeja
- Energian säästöön/ energiatehokkuuden parantamiseen liittyviä investointeja
- Tukitaso avustus 40-50 %, takaus
- Rahoitus 40 milj. + 28 milj. euroa
- Tuotantokapasiteetti saa vastata enintään energian keskimääräistä vuosikulutusta maatilalla.

Energi-investeringar på jordbruk

- Investeringar i produktionen av förnybar energi (och biodrivmedel), **när energin används i jordbrukets produktionsverksamhet** och det planerade projektet uppfyller kraven i EU:s hållbarhetskriterier för förnybar energi.
- Investeringar som främjar användningen av biogas
- Investeringar som hänför sig till energisparande/förbättrad energieffektivitet
- Stödnivå understöd **40–50%**, borgen
- Finansiering 40 milj., 28 milj. euro
- Produktionskapaciteten får motsvara högst den genomsnittliga årsförbrukningen av energi på gårdsbruksenheten.

Ravinteiden kierrätyksen kokeiluohjelma

Ravinteiden kierrätyksen kokeiluohjelma

- jos **biokaasun tuotantoon** liittyen on energiayhteisöillä kiinnostusta muistutuksena RKKO:n rahoitusmahdollisuudet.
- Ohjelmasta rahoitetaan **biomassojen ravinteiden kierrätystä edistävää tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa sekä niihin liittyviä investointeja**. Tavoitteena on biomassojen prosessoinnin, kierrätyslannoitevalmisteiden tuotannon ja tuotekehityksen, ravinteiden kierrätyksen logistiikan ja palveluratkaisujen edistäminen sekä korkean jalostusasteen tuotteiden kehittäminen biomassosta.
- Ohjelmasta voidaan myöntää tukea myös lannoitevalmisteiden tai muiden pitkälle jalostettujen tuotteiden tuotannon käynnistämiseen liittyviä **kone-, laite ja rakennusinvestointeja, jos tuotannon lähtöaineina ovat lannat tai biokaasutuksen rejektit**. Lisäksi määrärahat ovat käytettävissä ravinnekierrätys- ja hiilensidontainvestointien maksamiseen. **Rahoitus on suunnattu erityisesti pk-yrityksille.**
- Lisätietoa: <https://www.ely-keskus.fi/ravinteiden-kierratyksen-kokeiluohjelma-2020>

Försöksprogrammet för återvinning av näringsämnen 2020 - 2022

- Genom programmet finansieras **forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet som främjar återvinning av näringsämnen i biomassa samt investeringar i anslutning till detta**. Målet är att främja bearbetningen av biomassa, produktionen och produktutvecklingen av återvinningsgödsselfabrikat, logistiken för återvinning av näringsämnen och servicelösningar samt att utveckla produkter med högt förädlingsvärde av biomassa.
- Inom ramen för programmet kan stöd också beviljas för **maskin-, anläggnings- och byggnadsinvesteringar** som hänför sig till inledandet av produktionen av gödsselfabrikat eller andra långt förädlade produkter, om produktionens utgångsmaterial är gödsel eller rejekt för bioförgasning. Anslagen kan dessutom användas till betalning av investeringar i återvinning av näringsämnen och kolbindning.
- **Finansieringen riktas särskilt till små och medelstora företag.**

**KIITOKSET!
TACK!**

maaseutu.fi

Euroopan unionin
rahoittama